

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕРОРИЗМ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Освітня програма “Політологія. Національна безпека”
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність **052 Політологія**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів,
протокол № 6 від 28 грудня 2021 року

м. Івано-Франківськ – 2022р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Тероризм в сучасному світі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Кобець Юлія Василівна
Контактний телефон викладача	+38097842018
Е-mail викладача	yuliiia.kobets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Тероризм в сучасному світі» є вибірковою компонентою освітньої програми підготовки фахівців з політології за освітнім рівнем «бакалавр». Курс складається з двох змістовних модулів. Предметом вивчення курсу є теророгенність соціальних процесів. Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань щодо розуміння природи терору як насильницьких засобів політичної боротьби в процесах політичної діяльності і відносин. Дисципліна орієнтує на розкриття змісту, видів, причини динаміки сучасного політичного тероризму, вміння аналізувати виміри історичних, ідеологічних, соціокультурних та соціально-економічних факторів і причин, які впливають на виникнення та функціонування політичного насилля.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни «Тероризм в сучасному світі» є виявлення суті феномену тероризму, проблем його сутнісної характеристики й співвідношення світового досвіду боротьби з тероризмом та протидії тероризму в сучасній Україні.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є опанування студентами сутності поняття політичного насилля, екстремізму, особливості категоріального апарату, об'єкту, предмету, методів і вимірів політичного насильства та його видів; аналізувати концептуальні підходи до дослідження політичного насилля; розкривати сучасні теоретикометодологічні трактування поняття «політичний тероризм». Аналізувати специфіку політичного тероризму як засобу політичної боротьби.</p>	
4. Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p> <p>СК0.1 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки, загальної теорії національної безпеки, структуру, принципи забезпечення національної безпеки, складові сектору безпеки і оборони</p> <p>СК0.4 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</p> <p>СК0.7 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, в тому числі з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.</p> <p>СК.13 Здатність аналізувати основні проблеми забезпечення сфер національної безпеки і оборони, зрозуміло і недвозначно надавати оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки і оборони, аналізувати доктрини та стратегії</p>	

національної безпеки іноземних держав та визначати потенційний негативний вплив їх реалізації на національну безпеку України

5. Результати навчання

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, теорії безпеки, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН18. Виявляти загрози національній безпеці держави у відповідних сферах, тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф тощо), узагальнювати та аналізувати причини їх виникнення, розробляти та організовувати проведення заходів із протидії актуальним і потенційним загрозам

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
п'ятий	Політологія	третій	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Тема 1. Соціально-філософські аспекти тероризму	2	2	6
Тема 2. Феномен тероризму та проблема його сучасної характеристики	2	2	6
Тема 3. . Історичний розвиток тероризму. Тероризм у ХХ столітті.	2	2	8
Тема 4. Типи та функції тероризму в сучасному світі	2	4	8
Тема 5. Державне та політичне насилля	2	2	10
Тема 6. Міжнародний тероризм як глобальна проблема людства	2	2	6
Тема 7. Механізм державної політики протидії тероризму	2	2	6
Тема 8. Політичний екстремізм та тероризм в Україні .	2	2	6

Перелік питань для обговорення на лекції та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного навчання.

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) відповіді на семінарських заняттях – 30 балів; 2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру – 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення). 4) написання екзаменаційної роботи – 50 балів. <p>Загальна кількість – 100 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 3 бали; – вміння структурувати основні принципи та методи дослідження – 4 бали; – знання теоретичних засад, завдань, методів – 3 бали; <p>Загальна кількість – 10 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали в сумі можна набрати 30 балів. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
Підсумковий контроль	<p>Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки). 2) індивідуальної роботи. <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (екзамен) в січні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.</p>
8. Політика курсу	

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

9. Рекомендована література

1. Андреева К. До питання про розмежування понять «терор», «тероризм» та «терористичний акт» / К. Андреева // Азовські правові читання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Бердянськ, 18–19 квітня 2014 р. Бердянськ: ТОВ «Модем-1», 2014. С. 151–155.
2. Арент Ханна. О насилии М.: Новое издательство, 2014. 148 с. Пер. с англ. Г.М. Дашевского
3. Екстремізм релігійний / Енциклопедія сучасної України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18838
4. Канцір В. Аналіз наукових підходів щодо визначення поняття сучасного тероризму // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. К, 2009. Вип. 80. С. 30–33.
5. Левченко Л. Радикалізм та екстремізм як крайні прояви нонконформної поведінки: загальнотеоретичний аспект // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. 2009. Т. 110. Вип. 97. С. 77–80.
6. Політичний терор і тероризм в Україні. ХІХ–ХХ ст. Історичні нариси / Д. Архієрейський, О. Бажан, Т. Бикова та ін. Відповід. ред. В. Смолій. – К.: Наук, думка, 2002. – 952 с.
7. Требін М. Феномен тероризму: Розуміння сутності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/168239>
8. Цебенко О. О. Форми вияву сепаратизму: теоретико-методологічний аспект. Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку : Збірник наукових праць Львів: Львівська політехніка, 2014. Вип. 26. С. 44-51.
9. Шквірук В. Нові форми і методи тероризму в епоху глобалізації / В. Шквірук // Науковий вісник Чернівецького університету. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. 2013. Вип. 676–677. С. 225–230.
10. Auriel P., Beaud O., Wellman C. (Eds.). The Rule of Crisis: Terrorism, Emergency Legislation and the Rule of Law Springer International Publishing AG, 2018. 254 p
11. Chaliand Gérard, Blin Arnaud. The History of Terrorism: From Antiquity to al Qæda University of California Press, 2007. 488 p.
12. Laqueur Walter. A History of Terrorism. Routledge, 2017.292 p. 1

13. The Trouble with Terror: Liberty, Security, and the Response to Terrorism. Cambridge University Press, 2008. 251 p.
14. Stepanova E. Terrorism in Asymmetrical Conflict. Ideological and Structural Aspects Oxford University Press, 2008. — 200 p.
15. Terrorism in Cyberspace: The Next Generation Columbia University Press, 2015. 309p.
16. O' Connor T. The Criminology of Terrorism: theories and models // <http://faculty.ncwc.edu/default.htm>

Викладач Ю.В.Кобець

